T.C
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolu
Genel Müdürlüğü
Ağaçlandırma Dairesi Başkanlığı

SAYI: B.18.0.AGM.0.02.02/023-01-4 27/02/2004

KONU: Bozuk Orman Alanlarında
Rehabilitasyon Çalışmaları

TAMİM NO :16
BÜTÜN TEŞKİLATA

1-REHABİLİTASYONUN AMACI VE KAPSAMI:

1.1 – AMAÇ:

Orman varlığı açısından yetersiz olan ülkemizde, orman amenajman planı verilerine göre mevcut orman varlığının yaklaşık yarısı bozuk orman karakterindedir.

Özellikle son yıllarda Ülkemizin ekonomik ve sosyal yapısında meydana gelen gelişmeler, kırsal alanlardan şehirlere yoğun göç yaşanması, ormanlar üzerindeki baskıyı azaltmış, sonuçta ormanların yapılarında iyileşmeler başlamıştır. Bozuk ormanlar lehine olan bu gelişmeler sonucu, uygun sahalarda rehabilitasyon çalışması yapma imkanı doğmuştur.

Rehabilitasyon çalışmaları ile;

Ekosistemin verim gücünden ve mevcut biyolojik birikimden yararlanılarak, bozuk orman alanları, daha kısa sürede ve ekonomik şekilde, tesis amacına uygun fonksiyonları gerçekleştirebilecek kuruluşta ormanlara dönüştürülecek,

Bozuk orman alanlarında; tam alanda diri örtünün temizlenerek ibreli türlerle yapılan monokültür ağaçlandırmalar yerine, doğa ve çevre bilinciyle var olan ekosistem geliştirilerek, binlerce yıldır ortama uyum sağlamış mevcut flora ve fauna zenginliği ile biyolojik çeşitlilik korunarak genetik kirlenmeye karşı önlem alınacak,

Bozuk orman alanları kısa sürede ve ekonomik şekilde verimli ormana dönüştürülerek ülke ekonomisine katkı ve orman köylülerine iş imkanı sağlanacak,

Sadece odun üretimi anlayışına dayalı ormancılık yerine, ormandan beklenen ekolojik, ekonomik ve sosyal fonksiyonlar ile doğa ve çevre bilinci geliştirilecektir.

1.2-KAPSAM:

Bozuk orman alanlarında, doğal gençleştirme ve silvikültürel bakım uygulamaları ile rehabilite imkanı bulunmayan ibreli, yapraklı ve karışık alanlar ile içerisindeki boşluklar bu tamim esaslarına göre rehabilitasyon çalışmalarına konu edilecektir.

2-REHABİLİTASYON ÇALIŞMALARININ PLANLANMASININ ANA PRENSİPLERİ :

2.1- REHABİLİTASYONA KONU OLACAK SAHALARIN SEÇİMİ:

İbreli, yapraklı ve karışık bozuk orman alanlarından; orman örtüsü aşırı derecede tahrip edilmiş, toprak yapısı bozulmuş veya bozulmaya yüz tutmuş, doğal olarak kendilerini yenileyebilme imkanı kalmayan ve yetişme muhiti şartlarının uygun olduğu sahalardan;

a)Üretim ödenekleri ile rehabilite edilemeyecek sürgün verme yeteneğinde olan bozuk yapraklı orman sahaları,

b)Mevcut fertlerin büyük ölçüde korunarak boşlukların ekim ve/veya dikim yoluyla tamamlanabileceği bozuk ibreli orman alanları,

c)a ve b maddelerindeki ormanların birlikte bulunduğu sahalar, rehabilitasyon çalışmalarına konu edilecektir.

2.2- ORMAN-HALK İLİŞKİLERİNİN DÜZENLENMESİ:

Rehabilitasyon çalışmalarının yapılacağı sahalar genellikle aşırı faydalanma ve otlatmaya açık sahalar olduğundan, yöre halkının katılımı ile desteğinin alınması için;

a)Yöre halkının istediği, başarı ihtimali yüksek sahalara öncelik verilerek, katılımcı yaklaşımla olumlu örnekler oluşturulması,

b)Orman ve arazi kadastrosu yapılmış, mülkiyet sorunu bulunmayan veya en az sorunlu sahalara öncelik verilmesi,

c) Sosyo-ekonomik yönden problemli sahalarda; yerel imkanlar, her türlü hibe ve kredi ile yöre halkının desteklenmesine yer verilmesi,

d) Rehabilitasyon çalışmaları yerel yönetimlere ve sivil toplum örgütlerine anlatılarak desteklerinin alınması,

e) Halkın odun ve odun dışı orman ürünlerine olan ihtiyacını karşılamak için odun ve odun dışı ürün veren orman ağacı türleri ile ekim veya dikim yapılması,

f) Çalışma alanlarında mera ve su yolları kapatılmayarak yeterli ve uygun geçiş yerleri bırakılması,
sağlanmalıdır.

2.3- REHABİLİTASYON UYGULAMA PROJELERİNİN DÜZENLENMESİ :

Rehabilitasyon Uygulama Projeleri, 4125 sayılı tamim esaslarına uygun olarak Ek: 3'de bulunan "Rehabilitasyon Proje Dizpozisyonu"na göre düzenlenecektir.

3- REHABİLİTASYON ÇALIŞMALARI

3.1- ARAZİ HAZIRLIĞI

3.1.1- İç Taksimat Şebekesinin Araziye Uygulanması :

Projesinde yer alan ve yapılması planlanan yol ve tesisler öncelikle yapılacaktır. Bölme-bölmecik sınırları arazide işaretlenerek çalışmalara başlanacaktır.

3.1.2- Diri Örtü Temizliği :

Rehabilitasyon çalışmalarında sahadaki diri örtünün muhafazası esas olmakla birlikte, yapılacak çalışmaların özelliğine göre diri örtü temizliği, 8. nolu ağaçlandırma tamiminin 3.3 bölümündeki esaslara uygun olarak yapılabilecektir.

Saha içerisindeki mevcut fertlerden, istikbal vadetmeyenler ile ekim veya dikim yolu ile getirilecek gençliklerin gelişmesine engel olacak fertler budanacak veya sahadan uzaklaştırılacaktır. Ancak, ardıç türleri kesinlikle muhafaza edilecektir.

Yangın kültürü yapılacak tohum ekim sahaları haricinde diri ve ölü örtü yakılmayacaktır.

Dere içi vejetasyon olduğu gibi muhafaza edilecek, buralarda sadece ıslah ve aşılama yapılacaktır.

3.1.3- Toprak İşlemenin Amacı ve Genel Prensipleri :

Saha içerisindeki boşlukların doldurulması amacıyla, uygun olan yerlerde makine ile tam alanda ve şeritler halinde, diğer yerlerde işçi ile, devamlı teras, kesik teras veya ocaklar halinde toprak işlemesi yapılacaktır. Toprak işleme şekli; sahanın iklim ve toprak özellikleri ile ekilecek tohum veya dikilecek fidan türü dikkate alınarak belirlenecektir.

Toprak işleme sırasında istikbal vadeden fertler ile muhafazası gereken türlere zarar verilmeyecektir.

Karstik sahalardaki bozuk sedir, göknar ve ardıç alanlarında çimlenme ortamı uygun ise doğrudan karpelli sedir tohumu ekilecektir. Yeterli toprak derinliğinin bulunduğu ve yabanlaşmış kısımlar, makineli veya insan gücü ile toprak işlendikten sonra ekim veya dikime konu edilecektir.

3.2- İMAR-İHYA ÇALIŞMALARI :

3.2.1- Canlandırma Kesimi:

Yapraklı ve ibreli yapraklı karışık bozuk orman alanlarında, sürgün verme özelliğine sahip yapraklı türler, vejetasyon dönemi dışında kök boğazının altından kesilerek sürgün vermeleri sağlanacaktır. Canlandırma kesimleri; dejenere olmuş, büyüme enerjilerini kaybetmiş çalılaşmış fertlere uygulanacaktır. Saha içerisinde açığa çıkmış kökler ile dip kütükler zedelenerek sürgün vermeye tahrik edilecektir. Kesimlerde uygun ekipman kullanılacaktır.

Ekonomik değeri bulunan, gelişme dinamiğine sahip ve çalılaşmamış normal fertler korunacaktır.

3.2.2- Aşılama:

Yöre halkına gelir temin etmek amacıyla, rehabilitasyon alanlarında doğal olarak bulunan ceviz, badem, ahlat, menengiç, harnup, kestane, yabani zeytin, yaban mersini... gibi, türlerin bir kısım fertleri aşılanacaktır. Aşılanacak türlerin seçiminde yetişme muhiti özellikleri ile yöre halkının istekleri ve ekonomik fayda analizleri dikkate alınacaktır. Aşılama metodu türün özelliğine göre seçilecektir.

Aşılanacak fertlerin çevresinde gelişmeyi önleyici süceyrat bulunması halinde kesilerek uzaklaştırılacak, aşılama yapılacak türün kökünde birden fazla gövde mevcut ise en iyileri bırakılarak diğerleri kesilecektir.

Yetişme muhiti uygun olup da sahada bulunmayan türler ekim veya dikim yoluyla yetiştirilerek zamanı gelince aşılanacaktır.

Aşılamada kullanılacak göz veya kalemler ekonomik oldukları tespit edilmiş fertlerden temin edilecektir. Aşılama çalışmaları usta aşıcılara yaptırılacak, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı teşkilatı ile işbirliği yapılacaktır.

Aşılı fidan kullanılması halinde fidanlar ruhsatlı fidanlıklardan temin edilecektir.

3.3- TOHUM EKİMİ ÇALIŞMALARI:

3.3.1- Doğal Yolla Tohumlama:

Saha içerisinde yeterli tohum ağacı bulunması halinde bol tohum yılları tespit edilerek tabii tohumlamadan azami derecede istifade edilecek, gerektiğinde toprak işlemesi yapılarak çimlenme ortamı oluşturulacaktır.

3.3.2- Tohum Ekimi :

Toprak işlemesi yapılmış teras veya ocaklar ile şeritlerde, iri taneli tohumlar ekim çapası kullanılarak ocaklar veya sıralar halinde, küçük taneli tohumlar serpme metoduyla ekilecektir.

Toprak işleme imkanı bulunmayan veya gerek duyulmayan alanlarda ise serpme yoluyla ekim yapılacaktır. Tohum ekim zamanı doğal tohum döküm zamanıyla uyumlu olacaktır. Ekilecek tohumların sahaya homojen dağılımını temin amacıyla gerekli tedbirler alınacaktır.

Kullanılacak tohumlar tohum transfer rejyonlaması dikkate alınarak uygun tohum bahçeleri veya meşcerelerinden yoksa civar ormanlardaki kaliteli fertlerden temin edilecektir. Tohumlar ihtiyaç halinde zararlılara karşı ilaçlanacaktır.

3.4- DİKİM ÇALIŞMALARI :

Dikim çalışmaları “8. no. lu Ağaçlandırma Tamiminin 3.7 ” bölümünde belirtilen esaslara göre yapılacaktır. Fidanlar rehabilitasyonun amacına uygun aralık-mesafelerde dikilecektir. Işık istekleri yüksek olan türlere ait fidanlar sahada bulunan fertlerin baskısından etkilenmeyecek mesafelere dikilecektir. İlk yıllarda siper ihtiyacı duyan türler ise yaşlı fertlerin siperinden en iyi istifade edecek şartlarda dikilecektir.

Aşılı fidanların dikiminde ise toprak ve su şartlarının uygun olduğu yerler tercih edilerek, en kısa zamanda ekonomik fayda sağlanması hedeflenecektir.

3.5- BAKIM ÇALIŞMALARI :

3.5.1- Ekim ve Dikim Alanlarında Bakım:

Serpme suretiyle ekilerek çimlenme ile elde edilen gençliklerde boğulma tehlikesi bulunması halinde ikinci yıldan itibaren sürgün kontrolü, boy farklılaşması başlayan gençlik alanlarında ise seyreltme ve aralık-mesafe verme çalışmaları yapılacaktır.

Teraslar üzerinde ekim yapılan alanlarda ot alma-çapa, sürgün kontrolü, fidan etrafında 50-60 cm yarıçaplı bir alanda yapılacaktır. İbreli türlerde boy farklılaşması oluşup dominant fertler ortaya çıkınca tekleme yapılacaktır.

Dikim yapılan alanlarda bakım çalışmaları “8 nolu Ağaçlandırma Tamiminin 3.8 bölümünde” belirtilen esaslara göre yapılacaktır.

3.5.2- Aşı Yapılan Alanlarda Bakım:

Birinci yıl aşıların tuttuğu anlaşıldıktan sonra sargılar açılarak, anaçlardan çıkan yabani sürgünler kesilecektir. Aşı sürgünleri rüzgar veya kar kırmasına karşı destek çubuklarına fazla sıkıştırılmadan bağlanacaktır.

İkinci yıl tepe kesimi, göz budaması, sürgün kontrolü ve benzeri çalışmalar yapılacaktır.

Sonraki yıllarda tekniğine uygun budama yapılacaktır.

3.5.3- Koruma:

Koruma öncelikle mevcut görevlilere yoksa Köy Tüzel Kişiliklerine yaptırılacaktır. Gerek duyulan yerlerde dikenli tel çit ihatası yapılacaktır.

4- EROZYON KONTROLU TEDBİRLERİ:

Rehabilitasyon sahalarında erozyon durumu incelenerek erozyon kontrolü çalışmalarına konu edilebilecek kısımlar bulunması halinde, projelendirme ve uygulamalar, 14 no'lu "Erozyon Kontrolu Uygulamalarında Dikkate Alınacak Hususlar" tamimindeki esaslara göre yapılacaktır.

Yüzey erozyonu tedbirleri ile oyuntu erozyonunun önlenebileceği alanlarda ayrıca oyuntu erozyonu tedbirleri önerilmeyecektir.

5- REHABİLİTASYON ÇALIŞMALARI İLE İLGİLİ DİĞER KONULAR :

Rehabilitasyon sahalarında yapılan çalışmalar kombine ve doğaya yakın uygulamalar olduğundan lokal özellikler önem taşımaktadır. Yetişme muhiti özelliklerinin tespiti, çalışmaların takibi, sonuçların değerlendirilmesi ve edinilen deneyimlerin geleceğe aktarılması gayesiyle her proje sahası için "Teknik Gözlem Defteri"tutulacaktır.

Yılı Rehabilitasyon Yersel Dağılım Programlarının Genel Müdürlükçe verilen tesis ve bakım miktarları ile ödeneklerinin Ek:1'deki Rehabilitasyon Yersel Dağılım Program Cetveline uygun yazılıp İl Müdürlüğünce onaylanmasına müteakip, yıl sonunda kesin sonuçlara göre düzenlenen Rehabilitasyon Uygulama ve İzleme Kesin Sonuç Cetveli (EK:2) takip eden yılın 30 Ocak tarihine kadar Genel Müdürlüğe gönderilecektir.

Bozuk orman alanlarında yapılacak Rehabilitasyon çalışmalarının tamimde belirtilen esaslara göre yapılmasını, uygulamalarda Bakanlığımızın her kademesinde görevli personelin gerekli hassasiyeti göstermesi hususunda gereğini önemle rica ederim.

Osman PEPE
Bakan

2009 YILI REHABİLİTASYON YERSEL DAĞILIM PROGRAM CETVELİ

EK-1

İL MÜDÜRLÜĞÜ :

BÜTÇESİ :*** GB./DS

PROJENİN						TESİS										BAKIM									
İLÇESİ & MÜHENDİSLİĞİ	KOD NUMARASI & NEV'İ	ADI	ONAY TARİHİ	ALANI (ha.)	GEÇEN YILLAR İTİBARIYLE YAPILAN REHABİLİTASYON (ha.)	TOPRAK İŞLEME		FİDAN DİKİMİ (ha.)	TOHUM EKİMİ		CANLANDIRMA KESİMİ (ha.)	AŞILAMA (ha.)	DOĞAL ÖRTÜ GELİŞTİRME (ha.)	TESİS TOPLAMI (ha.)	TESİS ÖDENEĞİ TOP.(YTL)	OT ALMA - ÇAPA - SÜRGÜN KONT. AŞI KONT. vb. (ha.)	TAMAMLAMA DİKİMİ (ha)	TOHUM EKİMİ (ha.)	BAKIM TOPLAMI (ha.)	ÖDENEĞİ (YTL)	KÖY TÜZ.KİŞİ. KORUMASI			BAKIM ÖDENEĞİ TOP.(YTL)	TOPLAM ÖDENEK (YTL)
						İNSAN GÜCÜ HA.	MAKİNE GÜCÜ HA.		TOP.İŞL.YAPILAN SAHADA (ha.)	T.İ.YAPILMAYAN SAHADA (ha.)											KÖY SAYISI (adet)	SAHASI (ha.)	ÖDENEĞİ (YTL)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
														0	0				0	0				0	0
														0	0				0	0				0	0
														0	0				0	0				0	0
														0	0				0	0				0	0
														0	0				0	0				0	0
														0	0				0	0				0	0
														0	0				0	0				0	0
														0	0				0	0				0	0
														0	0				0	0				0	0
														0	0				0	0				0	0
TOPLAM						0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

KONTROL EDEN
…/…/2009

ŞUBE MÜDÜRÜ

DÜZENLEYEN
…/…/2009

AGM MÜHENDİSİ

ONAYLAYAN
…/…/2009

İL MÜDÜRÜ

*** Bütçesi;Program ve Ödeneğin verildiği bütçeye göre Genel veya Döner Sermaye olarak belirtilecektir.
*** 7 ve 8 no.lu sütunlara dikim yapılacak sahalardaki işçi gücü veya makineli toprak işleme miktarları yazılacaktır.
***10 no.lu sütuna her türlü toprak işlemesinin yapılarak hazırlandığı alanlardan tohum ekiminin (ocak-serpme) yapıldığı miktar yazılacaktır.
***11 no.lu sütuna toprak işlemesinin yapılmadığı sahalardan tohum ekiminin serpme usulü ile yapıldığı miktar yazılacaktır. Doğal yolla gençlik elde edilecek sahalarda burada gösterilecektir.
***7+8+11+12+13+14 no.lu sütunların toplamı 15 no.lu sütundaki TESİS program miktarını, 17no.lu sütun ise 20 no.lu sütundaki BAKIM programı miktarı kadar olacaktır.

REHABİLİTASYON YERSEL DAĞILIM PROĞRAM TEKLİF CETVELİNİN DOLDURULMASI

a- Projelerin bulunduğu il/ilçe ve AGM mühendisliği harcamanın yapılacağı bütçe başlık ve 1 no. lu sütuna yazılacaktır.

b- 8 ve 9 No. lu sütunlara dikim yapılacak sahalardaki elle veya makineli toprak işleme miktarları yazılacaktır.

c- 10 No. lu sütuna tohum ekimi maksadıyla yapılacak her türlü çalışmaların (Toprak işlemesi dahil) yapıldığı veya doğrudan tohum ekilen genel saha miktarı yazılacak, tohum ekimi sahalarında yapılacak toprak işlemeleri 8ve 9 no. lu sütunlara ilave edilmeyecektir. Doğal yolla gençlik elde edilecek sahalar da burada gösterilecektir.

d- 12 No lu sütuna doğrudan veya erozyon kontrolü tedbirleri alındıktan sonra korunarak doğal örtünün geliştirileceği saha miktarı yazılacaktır.

e- 8+9+10+11+12+13 No. lu sütunların toplamı TESİS programı miktarı, 15+16 no. lu sütunların toplamı ise BAKIM programı miktarı kadar olacaktır.

EK:2

REHABİLİTASYON

UYGULAMA VE İZLEME KESİN SONUÇ CETVELİ

YILI : 2009 BÜTÇESİ : G.B. / D.S.***

PROJENİN			
İLİ		ADI	
İLÇESİ		NEV'İ	: REHABİLİTASYON.UYG.PROJ.***
AĞAÇ.MÜHENDİSLİĞİ		ONAY TARİHİ	
KOD NUMARASI	:	SAHASI (Ha.)	

İŞİN ÖZELLİKLERİ		BİRİMİ	BAŞLANGIÇTAN 2008 YILI SONUNA KADAR YAPILAN MİKTAR (Ha.)	2009 YILI PROGRAM & ÖDENEĞİ		2009 YILI GERÇEKLEŞM	
				MİKTAR (Ha.)	TUTAR (TL.)	MİKTAR (Ha.)	TUT (TL
Sıra No	I	II	III	IV	V	VI	VI
1.1	İşçi ile Toprak İşleme	Ha.					
1.2	Makineli Toprak İşleme	Ha.					
1.3	Tohum Ekimi	Ha.					
1.3.1	Toprak İşlemesi Yapılan Sahada	Ha.					
1.3.2	Toprak iİşlemesi Yapılmayan Sahada ***	Ha.					
1.4	Canlandırma Kesimi	Ha.					
1.5	Aşılama	Ha.					
1.6	Doğal Örtü Geliştirme	Ha.					
1.7	Yangın Koruma & Servis Yolu ***	Ha.					
1.8	Dikenli Tel Çit Yapımı ***	Km.					
1	TOPLAM TESİS	Ha.	0	0		0	
2.1	Geçen Yıllardan Kalan Dikim	Ha.					
2.2	Bu Yıla Ait Dikim	Ha.					
2	TOPLAM DİKİM	Ha.		0		0	
3.1	Ot Alm,Çapa,Aşı Knt,Sürg.Knt,Tam.Dik,Toh.Ekm.	Ha.					
3.1.1	Tamamlama Dikimi	Ha.					
3.1.2	Tohum Ekimi	Ha.					
3.2	Yangın Koruma & Servis Yolu	Ha.					
3.3	Koruma (Bekçi)	Ha.					
3.4	Koruma (Köy Tüzel Kişiliği)	Ha.					
3.5	Dikenli Tel Çit Tamiri	Km.					
3	TOPLAM BAKIM	Ha.	0	0	0,00	0	
4	DİĞER GİDERLER	YTL.					
5	GENEL TOPLAM	YTL.					

DİKİM BİLGİLERİ

FİDAN TÜRÜ	FİDAN ORJİNİ	BAŞLANGIÇTAN 2008 YILINA KADAR DİKİLEN / EKİLEN		2009 YILI DİKİM / EKİM PROGRAM		2009 YILI DİKİM / EKİM GERÇEKLEŞM	
		(Ha.)	Adet / Kg.	(Ha.)	Adet / Kg.	(Ha.)	Adet /
S	Aslanköy						
S	Aslanköy						
S	Değirmenlik						
S	Abanoz						
TOPLAM		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Mükerrer Saha Hakkında Bilgi Notu : ……

……

DÜZENLEYEN
…./……/……..
……..
…….. AGM.Mühendisi

KONTROL EDEN
…./……/……..
……..
Şube Müdürü

AÇIKLAMALAR:

*** Bütçesi; Proğram ve ödeneğin verildiği bütçeye göre Genel Bütçe veya Döner Sermaye olarak belirtilecektir.

*** Nev'i hanesine; Projenin,Rehabilitasyon Uygulama Projesi (RUP) veya rehabilitasyon faaliyetlerinin de içinde olduğu Çok Amaçlı Uygulama Projesi (ÇAUP) yazılacaktır.

*** Toplam tesis hanesine 1.1, 1.2, 1.3.2, 1.4, 1.5, 1.6 ve 1.7 hanelerinin karşılığı olan miktarların toplamı yazılacaktır.

*** Dikenli Tel Çit Yapımı; Tutar olarak (TL) gerçekleşmesi Toplam Tesis hanesinde gösterilecek olup ancak miktarı (km.) toplam tesis hanesinde gösterilmeyecektir.

*** 3.1 hanesindeki bakım çalışmalarının (Ot Alma-Çapa-Aşı Kontrolü-Sürgün Kontrolü-Tamamlama Dikimi-Tohum Ekimi vb.) tamamı Toplam Bakım içerisinde yer aldığından;Toplam Bakım hanesi(3) ile 3.1 hanesindeki rakamlar aynı olacaktır.

3.1.1. hanesindeki tamamlama dikimi ile 3.1.2.henesindeki tohum ekimi miktarları mükerrer olarak toplanmayacak ve Toplam Bakım hanesine eklenmeyecektir.

*** Bakım çalışmaları (3.1. / 3.1.1./ 3.1.2./ 3.2./ 3.3./ 3.4./ 3.5.) tutar olarak (TL) gerçekleşmesi Toplam bakım hanesinde gösterilecek olup ancak alan olarak gerçekleşmede 3.1.hanesindeki miktar (ha.) Toplam Bakım hanesinde gösterilecektir.

EK :3

REHABİLİTASYON PROJE DİSPOZİSYONU

1- GİRİŞ :

1.1- Projenin Amacı ve Kapsamı :

Projesi yapılacak sahanın programa alınma nedenleri, yapılacak faaliyet şekilleri, tesiste ulaşılmak istenilen amaç ve tesisi gerektiren nedenler.

1.2- Özet :

Proje sahasının amenajman planına göre durumu, tesis edilecek sahanın miktarı (ekim, dikim, canlandırma kesimi, koruma, aşılama, budama ve erozyon kontrolü dahil), toprak işleme ve bakım yapılacak alanlar, yatırım tutarı, karşılaşılabilecek problemler ve çözüm yolları, yatırımdan beklenen faydalar açıklanacaktır.

2- GENEL TANITIM :

2.1- Proje Sahasının Yeri :

K U R U L U Ş	KODU	ADI
İl Çevre ve Orman Müdürlüğü		
Orman Bölge Müdürlüğü		
Orman İşletme Müdürlüğü		
Orman İşletme Şefliği		
Serisi ve Bölme No.ları		
Avan Proje		
İl		
İlçe		
İlgili Köyler ve Mahalleler		
Enlem- Boylamı		
Pafta No (1/25 000)		
Proje No		

2.2- Amenajman Planı ve Aktüel Durumu :

Proje sahasının amenajman planına göre dökümü yapıldıktan sonra arazi etüdleri sonucunda amenajman planına göre farklı durum tespit edilen sahalar açıklanacak.

2.3- Mülkiyet Durumu :

Sahanın orman ve arazi kadastrosunun yapılıp yapılmadığı,sahanın mülkiyet durumu açıklanacak.

2.4- Jeolojik Yapı ve Toprak Özellikleri :

Anakayanın türü ve yapısı, topoğrafyası, toprağın mutlak ve fizyolojik derinliği, türü ve taşlılığı açıklanacak.

2.5- İklim Özellikleri :

En düşük ve en yüksek yıllık sıcaklıklar, aylık yağış ve yıllık yağış miktarları, nisbi nem, vejetasyonun başlangıç ve bitiş tarihleri, erken ve geç donların zamanı açıklanacaktır. Proje sahasına en yakın meteoroloji istasyonunun iklim verileri çizelge:1'te gösterilip iklim değerleri Prof.Dr.Sırrı Erinç'in" Yağış Müessiriyet İndisi" formülüne göre değerlendirme yapılacaktır.

2.6- Diri Örtü Durumu :

Proje sahasının diri örtü durumu açıklanacak. Sahada imar ihya çalışması yapılmasına gerek olan alanlar bulunuyorsa bu diri örtünün türü, karışımı, çapı, kapalılığı ve iş poz no.su belirtilecektir.

2.7- Ulaşım İmkanları :

Proje sahasında varolan yollar, sahanın önemli yerleşim merkezlerine olan bağlantısı ve uzaklıkları, yol durumunun yeterli olup olmadığı açıklanacak.

2.8- Erozyon Durumu :

Proje sahasında varolan erozyonun şekli ve şiddeti, erozyonun meydana getirdiği zararlar açıklanıp, alınacak tedbirler hakkında bilgi verilecek.

2.9- Çevrenin Zararlıları :

Proje sahasında ve yakın çevrede görülen biotik ve abiotik zararlar ile alınan önlemler açıklanacak.

3- YAPILACAK İŞLER :

3.1- Arazi Hazırlığı :

Proje sahasındaki boşluklarda tamamlama amacıyla yapılacak ekim ve dikim alanlarında gerektiğinde makineli veya insan gücü ile toprak işlemesine konu saha var ise 2.5

iklim bölümünde yapılacak yorumda dikkate alınarak arazi hazırlığı çalışmaları planlanarak çizelge : 2 doldurulacak. Yok ise bu bölüm ve tablo düzenlenmeyecek.

Arazi Hazırlığı Çizelge-2

Bölme/ Bölmecik		TOPRAK İŞLEME				Erozyon	İmar-İhya	
		MAKİNE GÜCÜ İLE			İŞÇİ İLE			
No	Alanı	Plt.Tr.+Riper	Las.Tek. Tr.+ Diskaro	Las.Tek. Tr.+ Riper/ Pulluk			Canlandırma Kesimi	Aşılama
	(Ha)	(Ha.)	(Ha.)	(Ha.)	(Ha.)	(Ha)	(Ha.)	(Ha.)
TOPLAM								

3.1.1- Toprak İşleme :

Toprak işleme zamanı, tekniği, işçi ve makine gücü ile çalışılacak alanlar, kullanılacak alet ve ekipman cinsleri ile makine cinsi ve güçleri açıklanacak.

3.2- Fidan Dikimi :

Yetişme ortamı özelliklerine uygun fidan türü, yaşı, orjini, miktarı, dikim zamanı, aralık x mesafesi, tekniği, fidanın temin edileceği fidanlık açıklanıp çizelge-3 doldurulacaktır.

3.3- Tohum Ekimi :

Tohum ekimine konu saha var ise ihtiyaç duyulan tohumların türü, orjini, miktarı, ekim tekniği, zamanı ve temin edileceği fidanlık açıklanıp çizelge : 3 doldurulacak.

Dikim ve Ekim Çizelge-3

Bölme Ve Bölmecik No.	Alanı (Ha)	Dikilecek/ Ekilecek Türleri	Orjini	Yaşı	Kuruluş İçin Gerekli		Tamamlama İçin Gerekli		TOPLAM	
					Fidan (1000 Ad)	Tohum (Kg)	Fidan (1000 Ad)	Tohum (Kg)	Fidan (1000 Ad)	Tohum (Kg)

TOPLAM										

3.4-Erozyon Kontrolu Tedbirleri:

Proje sahasında varolan erozyonun şekli ve şiddeti, erozyonun meydana getirdiği zararlar açıklanıp, alınacak tedbirler hakkında bilgi verilecek.

Erozyon çalışmalarında uygulanacak tedbirler, 14 no'lu ''Erozyon Kontrolu Uygulamalarında Dikkate Alınacak Hususlar '' tamimindeki esaslara uygun olacaktır.

3.5- Koruma :

Proje sahası içerisinde korumaya alınacak türler, alanları ve koruma altına alınma nedenleri açıklanacak.

3.6- Aşılama :

Sahada aşılamaya konu tür var ise harnup, zeytin, menengiç, sakız ağacı, badem, ceviz vb. aşıya uygun türlerde yapılacak aşılama tekniği ve zamanı açıklanacak.

3.7- Bakım Çalışmaları :

Dikim ve ekim sahalarında ot alma, çapa, sürgün kontrolü tekniği, zamanı ve tekerrürü aşılama yapılan sahalarda yapılması gerekli bakım teknikleri, ayrıca dikim ve aşılama yapılan alanlarda tamamlama dikimleri ve tamamlama aşılarının zamanı, tamamlama oranı açıklanarak Çizelge : 4 doldurulacaktır.

Bakım Çizelge-4

Bölme ve Bölmecik				Aşılama (Ha.)	Yapılacak İşlerin Pozları			
No.su	Alanı (Ha)	Tamamlama (Ha)			Poz No (Ha)	Poz No (Ha)	Poz No (Ha)	Poz No (Ha)
		Dikim	Ekim					
TOPLAM								

3.8- Sahanın Korunması :

Sahanın korumasının (dikenli tel çit, bekçi.) nasıl yapılacağı, koruma süresi açıklanacak.

4- İMKANLAR VE İHTİYAÇLAR :

Çalışmaları yürütecek mevcut personel, işçi durumu, alet-makine, ekipman ile bunlardan ihtiyaç duyulanlar açıklanacak.

5- SONUÇ VE ÖNERİLER :

Proje uygulamasından elde edilecek faydalar, uygulamada dikkat edilmesi gereken hususlar ve proje ekinde verilen haritada yapılacak işler gösterilecek.

6- YATIRIM GİDERLERİ :

Proje giderlerinin hesaplanmasında her yıl AGM'ce yayımlanan "İhale ile Yaptırılacak Ağaçlandırma, Toprak Muhafaza, Mera Islahı, Kavak Ağaçlandırması, Fidanlık, Etüd-Proje Çalışmalarına Ait Birim Fiyat Cetvelleri"ndeki fiyatlar esas alınacaktır.

7- EKLER :

-Bugünkü Arazi Kullanma Durumu Haritası
-Yapılacak İşler Haritası
-Yapılan İşler Haritası

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
AĞAÇLANDIRMA VE EROZYON KONTROLU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
AĞAÇLANDIRMA DAİRESİ BAŞKANLIĞI

REHABİLİTASYON

ÇALIŞMALARI

TAMİM NO :16

2004
ANKARA